

Zahraničná a európska politika Slovenskej republiky v roku 2020

Slovensko v nestabilnom svete

Bratislava 28. máj 2020

Hodnotový a strategický kompas Slovenska

Slovensko je slobodný, suverénny a demokratický štát a naše zahraničnopolitické pôsobenie primárne sleduje obhajobu záujmov jeho občanov. S týmto cieľom chceme prehľbovať dobré susedské vzťahy, udržiavať priateľské vzťahy s členmi medzinárodného spoločenstva a pôsobiť ako spoľahlivý a zodpovedný partner na európskej aj globálnej scéne.

Určujúcim rámcom nášho zahraničnopolitického pôsobenia je členstvo v Európskej únii a Severoatlantickej Aliancii. Toto strategické smerovanie sme si zvolili po obnove demokratického usporiadania v roku 1989 a následne ho občania Slovenskej republiky opakovane potvrdili v slobodných voľbách. Členstvo v EÚ aj NATO znásobuje možnosti presadzovania a obhajoby záujmov Slovenskej republiky. V oboch organizáciách preto chceme byť angažovaným a solidárnym partnerom a aktívne sa podieľať na spoločných riešeniach posilňujúcich stabilitu, bezpečnosť a prosperitu euroatlantického priestoru.

Vyjadrením hodnotového ukotvenia slovenskej zahraničnej politiky je podpora dodržiavania medzinárodného práva a záujem na udržaní a rozvoji multilateralizmu. Ako doma tak aj v zahraničí presadzujeme ochranu ľudských práv, základných slobôd, princípy demokracie a právneho štátu.

Pandémia, ktorá v prvej polovici roka 2020 zasiahla aj Slovensko, naše strategické smerovanie nemení. Potvrdilo ho Programové vyhlásenie vlády SR na obdobie rokov 2020 – 2024, ako aj Spoločné vyhlásenie troch najvyšších ústavných činiteľov z 9. mája 2020.

Slovensko však musí reagovať na dôsledky, ktoré pandémia prináša pre medzinárodné politické, bezpečnostné a hospodárske prostredie, ako aj na spochybňovanie nášho hodnotového a strategického smerovania, ktoré sa formou dezinformácií a propagandy cielene šírilo už aj pred vypuknutím pandémie a podkopávalo zahraničnopolitický konsenzus v SR.

Strategické dôsledky pandémie

Pandémia predstavuje vážnu výzvu pre európsky projekt a pre základy, na ktorých boli povojnová **Európa a svetový poriadok** postupne budované. Aj obdobie pred pandemiou už bolo poznačené oslabovaním medzinárodných inštitúcií a medzinárodno-právnych rámcov. Aktuálna kríza vytvára predpoklady pre urýchlenie oslabovania multilateralizmu. Nahrádza ho rastúce napätie medzi mocnosťami presadzujúcimi jednostranné riešenia a vytváranie zón vplyvu. Súvisiaca hospodárska kríza aj priebeh pandémie poukazujú na vysokú závislosť krajín od globálnych dodávateľských reťazcov a zároveň na ich krehkosť, posilňujú nacionalizmus a ekonomický protekcionizmus.

Dynamika **globálneho vývoja** je poznačená konfrontáciou veľmocí, so zapájaním sa štátnych aj neštátnych aktérov, s negatívnymi dôsledkami pre medzinárodnú stabilitu a regionálnu bezpečnosť. Nájdenie adekvátneho miesta EÚ v rastúcej globálnej konkurencii, je strategickou otázkou aj pre slovenskú zahraničnú politiku.

Globálna ekonomika čelí v roku 2020 väčšej recesii než po finančnej kríze v roku 2008 (MMF predpovedá v roku 2020 3 % prepád celosvetového HDP). Podľa jarnej ekonomickej prognózy Európskej komisie postihne hospodárstvo krajín EÚ v roku 2020 recesia historických rozmerov (pokles HDP EÚ27 o 7,4 %; slovenské hospodárstvo by malo v roku 2020 klesnúť o 6,7 %). Hoci ekonomicke prognózy predpovedajú v budúcom roku opätovný rast HDP, možno predpokladať, že obnova bude asymetrická tak z časového, geografického, ako aj sektorového hľadiska.

Osobitne ohrozená bude **stabilita** oblastí, ktoré boli už pred pandémiou oslabené sociálnymi, hospodárskymi, či bezpečnostnými krízami. Štrukturálne problémy a pnutia v niektorých spoločnostiach a ich ekonomikách boli krízou utlmené, ale je možné očakávať ich prehĺbenie po uvoľnení protipandemických opatrení. S pokračujúcimi negatívnymi dopadmi krízy je potrebné očakávať nárast napätia na vnútroštátnej aj medzištátnej úrovni, sociálne nepokoje, migračné tlaky a oslabovanie spoločenskej kohézie krajín. Z pohľadu SR a EÚ je dôležité, že s uvedenými javmi je potrebné počítať v bezprostrednom európskom susedstve – východnom aj južnom.

V úvodnej etape sa krajiny snažili s pandémiou vyrovnat' prevažne na národnej úrovni. V ďalších fázach rastie dôraz na **posilnenie medzinárodnej spolupráce**. Súčasná kríza v plnej miere odhalila prepojenosť sveta a dokázala, že nikto nie je imúnny voči globálnym problémom. Krajiny boli postihnuté bez ohľadu na geografickú polohu, veľkosť, ekonomickú, či vojenskú silu alebo formu vlády. Nepotvrďuje sa, že autokratické režimy sú v boji s pandémiou úspešnejšie, naopak v boji s pandémiou uspeli mnohé demokracie, vrátane SR. Bez ohľadu na mieru úspechu pri potlačení šírenia epidémie, ekonomické dôsledky negatívne zasiahnu celé svetové hospodárstvo. Kríza však vytvára aj príležitosti pre ekonomickú a zelenú transformáciu, zefektívnenie riadiacich aj výrobných procesov a orientáciu na udržateľnú spotrebu a produkciu s vyššou pridanou hodnotou a nižšou uhlíkovou stopou. Ponúka tiež možnosť na prekonanie starých animozít a posilňovanie medzinárodnej spolupráce. **Schopnosť štátov využiť reformný potenciál krízy** bude z politického, hospodárskeho aj bezpečnostného hľadiska určujúca pre mieru úspechu ich budúceho rozvoja, viac než len samotné prekonanie pandémie.

Napriek nadnárodnému a globálnemu charakteru krízy a jej dôsledkov je potrebné počítať so snahami presadzovať jednostranné, izolacionistické riešenia. Výzvy smerom k protekcionizmu, vláde tzv. silnej ruky zo strany radikálnych a populistických síl a s tým súvisiace tlaky na demokratické zriadenie, voľný obchod a integračné procesy môžu naďalej rásť aj v demokratických a hospodársky rozvinutých krajinách, vrátane európskych. Kľúčová dynamika v post-pandemickom období sa preto zrejme bude týkať vzťahu medzi **izolovanými jednostrannými riešeniami a multilateralizmom**.

Slovensko je krajina s objektívne limitovaným politickým, hospodárskym a vojenským vplyvom. Medzinárodná spolupráca, funkčnosť medzinárodných inštitúcií a rešpektovanie medzinárodného práva poskytujú základné predpoklady pre našu bezpečnosť a suverenitu. Naš zahraničnopolitický vplyv posilňuje naše členstvo v integračných zoskupeniach a šírenie demokracie, stability a prosperity v našom susedstve. Základným predpokladom pre úspech exportne orientovaného slovenského hospodárstva je zachovanie čo najvyššej miery voľnosti medzinárodného obchodu a rešpektovanie rovnosti a dohodnutých pravidiel na svetovom trhu.

Slovensko preto bude podporovať a prispievať k:

- spoločným riešeniam v rámci EÚ a NATO;
- zachovaniu transatlantických vzťahov a osobitne budovaniu vzťahov medzi EÚ a USA;
- rozvoju partnerskej spolupráce a mierového riešenia sporov v európskom susedstve;
- posilňovaniu efektívneho multilateralizmu s ústredným postavením OSN a rešpektovaniu medzinárodného práva;
- zachovaniu otvorenosti medzinárodného obchodu a rovnocenného postavenia jeho účastníkov.

Úspešné Slovensko v turbulentnom svete

Zahraničná politika sa začína v susedstve

Úspešná zahraničná politika sa začína v bezprostrednom susedstve. **Dobrá susedská spolupráca** prináša hmatateľný prospech občanom a je dôležitým príspevkom k stabilite, bezpečnosti a prosperite nášho regiónu aj Európy. Vzájomnú prepojenosť so susedmi zdôraznili aj dopady pandémie. Slovensko chce budovať pevné, minulostou nezaťažené a na spoločnú európsku budúcnosť orientované susedské vzťahy. V ich jadre bude spoločný záujem na rozvoji nášho regiónu a zaistenie praktických záujmov našich občanov. Z toho budeme vychádzať pri ďalšom rozvoji nadštandardných vzťahov s Českom a úzkeho partnerstva s Rakúskom, Poľskom i Maďarskom, s ktorými nás spája členstvo v EÚ.

Osobitné miesto v susedských vzťahoch SR má **Ukrajina**. Strategickým zahraničnopolitickým záujmom SR je podporovať Ukrajinu v jej slobodnom rozhodnutí orientovať sa na EÚ a NATO a napomáhať v jej transformačnom procese. Pozícia SR ohľadom suverenity a územnej celistvosti Ukrajiny v jej medzinárodne uznaných hraniciach zostáva nemenná.

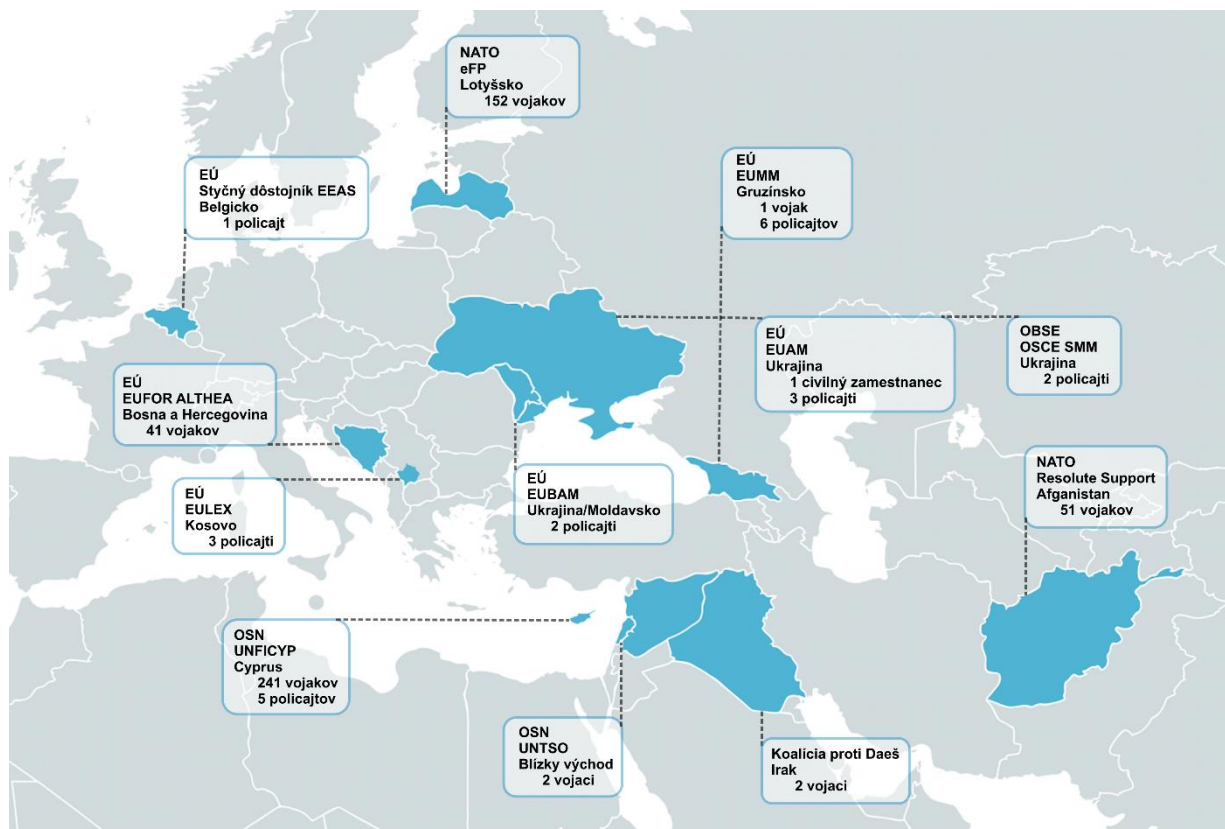
V susedskej spolupráci chceme efektívne využívať i **regionálne platformy**, pričom významné miesto v slovenskej susedskej a regionálnej politike bude mať naďalej **Vyšehradská spolupráca** (V4). Hlavným kritériom nášho pôsobenia vo V4 je podpora presadzovania záujmov Slovenska a súčasne jej prínos k spoločným európskym riešeniam. Slovensko bude pokračovať v úsilí budovať pozitívne vnímanie značky V4, hľadať konštruktívne riešenia a pragmatickú spoluprácu v oblastiach, kde máme s vyšehradskými partnermi spoločné záujmy a postoje. Pôjde predovšetkým o koordináciu pozícií vo vybraných európskych otázkach, ako sú politika súdržnosti, spoločná poľnohospodárska politika alebo politika rozširovania. Rovnako máme naďalej záujem na rozvoji praktickej spolupráce v oblasti konektivity, severojužných dopravných a energetických prepojení, ako aj v rámci bezpečnosti a obrany. Slovensko bude klásť dôraz na pozitívnu agendu a naďalej budeme mať záujem na aktívnom rozvoji formátu „V4+“. Vyšehradskú spoluprácu budeme využívať ako užitočnú konzultačnú platformu nielen na presadzovanie spoločných regionálnych záujmov, ale aj ako príspevok k nachádzaniu celoeurópskych riešení výziev, pred ktorými stojí Európska únia.

Popri etablovanej vyšehradskej spolupráci máme záujem aj na rozvoji **Slavkovského formátu**, ktorý naberať novú dynamiku. V ostatných rokoch bolo v priestore strednej a východnej Európy iniciovaných aj **viacero nových regionálnych formátov** spolupráce. Slovensko podporuje ich príspevok k rozvoju a prehĺbovaniu hospodárskych vzťahov a posilňovaniu konektivity v regióne. Mieru našej účasti v nich budeme posudzovať vždy v závislosti od ich pridanej hodnoty pre náš región a dopadu na kohéziu európskej a transatlantickej spolupráce.

Zahraničná a európska politika stojaca na pevných pilieroch

Členstvo SR v Európskej únii a Severoatlantickej aliancii je vyjadrením strategickej a hodnotovej orientácie Slovenska. Naše pôsobenie v týchto organizáciách znásobuje náš zahraničnopolitický vplyv a je základným pilierom pre úspešné, prosperujúce a bezpečné Slovensko. SR bude naďalej prispievať k posilňovaniu jednoty, kredibility a akcieschopnosti oboch organizácií. Predpokladom toho je silná transatlantická väzba a budovanie strategických a obojstranne výhodných vzťahov medzi EÚ a USA.

Zaistenie bezpečnosti SR a jej občanov je jednou z hlavných úloh štátu. SR preto bude podporovať ďalšiu **adaptáciu NATO** na zmenené bezpečnostné prostredie s osobitným zreteľom na nové bezpečnostné výzvy a hrozby. SR bude pokračovať v zvyšovaní podielu obranných výdavkov na úroveň 2 % HDP do roku 2024 a rovnako v aktívnej účasti v operáciách, misiách a aktivitách NATO, EÚ a OSN. SR bude naďalej prispievať do posilnenej predsunutej prítomnosti NATO v Pobaltí a podieľať sa na výcvikovo-poradenských misiách v Iraku a v Afganistane. Budeme podporovať politiku otvorených dverí NATO a posilňovanie spolupráce medzi NATO a EÚ, aby ich spolupráca bola čo najužšia, efektívna a prebiehala čo najplynulejšie na všetkých úrovniach a bez zbytočných duplicit. V oboch organizáciách podporíme reflexiu ich činností s cieľom vnútorne ich zefektívniť a posilniť ich globálne pôsobenie.



Zdroj: MZVEZ SR (aktuálne k 11. 6. 2020)

V oblasti **Spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky EÚ (SZBP)** podporíme posilňovanie spôsobilostí, prehĺbovanie spolupráce a úsilie zamerané na posilnenie akcieschopnosti Únie, jej strategickej autonómie a schopnosti spolupracovať s partnermi, pri zachovaní NATO ako hlavného piliera našej bezpečnosti a kolektívnej obrany. Ústrednou iniciatívou členských štátov Európskej únie v oblasti rozvoja vojenských spôsobilostí, harmonizácie obranného plánovania, posilňovania operačných schopností ozbrojených síl a zbližovania obranných aparátov a procesov zostáva stála štruktúrovaná spolupráca – PESCO, kde Slovensko vedie jeden a aktívne sa zúčastňuje v piatich ďalších projektoch. Zameriame sa aj na podporu konkurencieschopnosti a inovácií v slovenskom obrannom priemysle prostredníctvom Programu rozvoja európskeho obranného priemyslu, ako aj budúceho Európskeho obranného fondu.

Integrálnou súčasťou posilňovania našej bezpečnosti je aj pôsobenie SR na ďalších medzinárodných fórach a obhajoba multilaterálnych inštitucionálnych a zmluvných rámcov **kontroly zbrojenia, odzbrojenia a nešírenia zbraní hromadného ničenia**. Spolu s partnermi

z EÚ sa zameriame na podporu medzinárodného úsilia vyvodit' zodpovednosť za použitie chemických zbraní a budeme vystupovať proti snahám spochybniť Organizáciu pre zákaz chemických zbraní (OPCW). SR citlivo vníma aj ďalší vývoj v otázke zmluvy New START a považuje zachovanie tejto zmluvy aj po roku 2021 za dôležitý faktor posilňovania medzinárodnej bezpečnosti.

MZVEZ SR prispeje k posilneniu kapacít na celoštátnej úrovni pre boj proti **hybridným hrozbám** a bude spolupracovať na zlepšení koordinácie a vytvorení celoštátneho mechanizmu na boj proti **dezinformáciám**.

Slovensko vo svete, ktorý potrebuje viac spolupráce

Súčasný dianie potvrdzuje, že **svet potrebuje viac a nie menej medzinárodnej spolupráce**. **Bilaterálne partnerstvá a spojenectvá** SR sa odvíjajú od nášho členstva v EÚ a NATO. Popri osobitných väzbách so **susedmi**, má dôležité miesto implementácia strategických partnerstiev s **Nemeckom** a **Francúzskom**. Zároveň sa budeme usilovať o rozvoj spolupráce s ďalšími **členskými štátmi EÚ** v záujme posilňovania jednoty a akcieschopnosti Únie. Kľúčový význam má rozvoj vzťahov s **USA**, ktoré naďalej zohrávajú nezastupiteľné miesto pri zaistení bezpečnosti Európy, vrátane SR. Prienik záujmov, obhajoba spoločných hodnôt a spoločné vnímanie bezpečnostných výziev vytvárajú základ nášho transatlantického spojenectva, ktoré chceme rozvíjať nielen v politickej, bezpečnostnej, ale aj hospodárskej a technologickej oblasti, aj keď naše názory a nástroje presadzovania zahraničnopolitických záujmov nemusia byť vždy totožné.

V čase rastúceho geopolitického súperenia, ktoré má čoraz viac aj povahu súperenia modelov vládnutia, má popri rozvoji úzkej spolupráce s členskými štátmi EÚ a NATO rastúci význam budovanie bilaterálnych vzťahov s **demokratickými krajinami**, ktoré zdieľajú naše hodnoty slobody, ochrany ľudských práv a právneho štátu.

Strategickým záujmom SR je rozvoj efektívneho **multilateralizmu**, ktorý čelí mimoriadnemu tlaku. Za základný pilier mnohostrannej spolupráce považujeme **Organizáciu Spojených národov**. Prioritu vidíme v posilnení medzinárodných inštitúcií, jednotnom postupe EÚ na medzinárodných fórach a v snahe o silnejšie postavenie Európskej únie ako globálneho aktéra v oblasti udržateľného rozvoja v súlade s rozvojovou Agendou 2030, ochrany životného prostredia a klímy a digitalizácie. Na regionálnej úrovni bude SR podporovať posilňovanie kapacít a efektívne využívanie nástrojov, ktoré má k dispozícii OBSE. Rozvoj ľudských práv vo svete budeme presadzovať aktivitami počas finálneho – tretieho roka členstva v **Rade OSN pre ľudské práva** (2018-2020) ako aj v rámci **Rady Európy**, členstva v Koalícii pre slobodu médií a Medzinárodnej aliancii na podporu náboženskej slobody vo svete.

V centre súčasnej geopolitickej dynamiky je **Čína**, s ktorou chce Slovensko rozvíjať bilaterálne vzťahy s dôrazom na ekonomickú oblasť, ako aj riešenie globálnych problémov. SR bude pristupovať k Číne v línii politiky EÚ ako k dôležitému partnerovi a zároveň hospodárskemu a technologickému konkurentovi a systémovému rivalovi presadzujúcemu alternatívny model vládnutia.

V dvojstranných vzťahoch s **Ruskom** sa SR sústreďí na rozvoj bilaterálnej spolupráce s dôrazom na obchodno-ekonomickú oblasť, ktorá sa dlhodobo a neproporčne zameriava na obchod s energonosičmi. Zahraničná politika SR voči Rusku bude naďalej úzko koordinovaná v rámci EÚ a NATO, a to vrátane sankcií, ktoré sú dôsledkom porušenia medzinárodného práva anexiou Krymu a nedostatočného pokroku v plnení Minských dohôd.

Slovensko v európskom susedstve, ktoré je aj našim susedstvom

Osobitnú pozornosť v zahraničnej politike SR si vyžaduje európske susedstvo, ktoré je zdrojom príležitostí, ale zároveň rizík pre Európu, a tým aj pre Slovensko. Obzvlášť to platí, keď krehké sociálno-ekonomicko-bezpečnostné vzťahy v týchto oblastiach čelia v roku 2020 popri tradičných systémových problémoch aj dopadom vyplývajúcim z pandémie.

V roku 2020 očakávame nastavenie nových politických priorít vo vzťahu k **Východnému partnerstvu** a ich rozpracovanie do konkrétnych cieľov. Výzvami ostávajú implementácia reforiem v partnerských krajinách a pokrok v oblasti právneho štátu, demokracie, ľudských práv a slobôd. Prioritou SR bude udržať strategický a ambiciózny charakter Východného partnerstva podporený adekvátnymi finančnými zdrojmi, s posilneným diferencovaným bilaterálnym partnerským dialógom, dôrazom na postupnú integráciu partnerov do vnútorného trhu EÚ a budovanie odolnosti partnerov voči vnútorným aj vonkajším výzvam.

Krajiny Východného partnerstva - kľúčové medzníky vo vzťahu k EÚ						
	Ukrajina	Gruzínsko	Moldavsko	Arménsko	Azerbajdžan	Bielorusko
VÍZOVÉ REŽIMY						
Zjednodušenie vízového režimu (vstup do platnosti)	2014	2011	2011	2014	2014	2020
Bezvízový režim (vstup do platnosti)	2017	2017	2014			
POLITICKÉ DOHODY						
Asociačná dohoda (vstup do platnosti)	2017	2016	2016			
Komplexná a posilnená dohoda o partnerstve (vstup do platnosti)				2018		
OBCHODNÉ DOHODY						
DCFTA (vstup do platnosti)	2017	2016	2016			

V záujme Slovenska je, aby bol **región západného Balkánu** stabilný, prosperujúci a aby sa v ňom uplatňovali hodnoty a normy EÚ. Podpora transformácie krajín západného Balkánu, ako základného predpokladu naplňovania ich euroatlantických ambícií, zostáva jednou z hlavných priorít slovenskej zahraničnej politiky. Potešiteľným potvrdením záujmu EÚ o región je dohoda o úprave pravidiel pre integračný proces, otvorenie prístupových rokovaní s Albánskom a Severným Macedónskom, ako aj pomoc vo výške 3,3 mld. € na boj s dopadmi pandémie COVID-19. SR bude pracovať na prehĺbovaní bilaterálnych vzťahov s partnermi v regióne, vrátane rozvojovej spolupráce a humanitárnej pomoci. Vysokú úroveň politických vzťahov sa bude Slovensko snažiť pretaviť do intenzívnejšej hospodárskej spolupráce a vyššej obchodnej výmeny.

PRÍSTUPOVÉ ROKOVANIA		
	EÚ	NATO
Albánsko	Kandidátska krajina od 03/2020 (pripravuje sa otvorenie prvej kapitoly)	Člen
Bosna a Hercegovina	Potenciálny kandidát (prihláška podaná 2016)	Pozvaná do MAP (2010), odoslala program reforiem 2019-2020
Čierna Hora	Kandidátska krajina (z 35 kapitol je 32 otvorených, pričom 3 už boli predbežne uzavreté)	Člen
Kosovo*	Potenciálny kandidát	Potenciálny kandidát
Severné Macedónsko	Kandidátska krajina od 03/2020 (pripravuje sa otvorenie prvej kapitoly)	Člen
Srbsko	Kandidátska krajina (z 35 kapitol je 17 otvorených, pričom 2 už boli predbežne uzavreté)	Nemá záujem o vstup
<i>* V súlade s rezolúciou BR OSN č. 1244/99 a so stanoviskom MSD k vyhláseniu nezávislosti Kosova</i>		

Oblasť **Blízkeho východu a severnej Afriky** je dynamický a rôznorodý región s množstvom príležitostí a súčasne výziev pre Európu a zároveň ide o neuralgický bod medzinárodných vzťahov. Hlavnými výzvami zostávajú ozbrojené konflikty a nebezpečenstvo terorizmu v Sýrii, Líbyi, Jemene, Iraku a Afganistane, divergencia pohľadov na blízkovýchodný mierový proces a budúcnosť Spoločného komplexného akčného plánu (JCPOA) v Iráne. SR podporí úsilie medzinárodného spoločenstva o mierové, spravodlivé a komplexné vyriešenie palestínsko-izraelského konfliktu na základe príslušných rezolúcií BR OSN. Dopady pandémie a zmeny klímy majú silný potenciál prehĺbiť existujúce konflikty v regióne s negatívnym dopadom na záujmy EÚ a SR. Cieľom našej zahraničnej politiky preto bude podpora preventívnej diplomacie, zameranej na zníženie napätia v regióne, s cieľom premeniť túto oblasť zo zdroja bezpečnostných problémov a migračných tlakov na oblasť dobrého susedstva a pragmatickej spolupráce. Impulzom pre slovenské aktivity v Afrike je zámer Európskej komisie vypracovať komplexnú stratégiu EÚ pre Afriku, aj s výhľadom na samit Európska únia - Afrika.

MZVEZ SR s cieľom realizovať uvedené zámery:

- začne prípravu **novej Bezpečnostnej stratégie SR**;
- bude podporovať transformáciu kandidátskych krajín ako predpokladu plnenia kritérií na členstvo a pokračovanie procesu **rozširovania EÚ ako aj politiky otvorených dverí NATO** a podporí ambiciózny program Východného partnerstva po roku 2020;
- bude podporovať **posilnenie medzinárodných inštitúcií** s dôrazom na obnovu po pandémii, úsilie OSN a regionálnych organizácií na predchádzanie konfliktom a budovanie udržateľného mieru.

Slovensko v Európe zasiahnutej bezprecedentnými výzvami

Slovensko sa po demokratických zmenách v roku 1989 rozhodlo pre návrat do civilizačného, kultúrneho a hospodárskeho prostredia Európy, do ktorého patrilo počas celej svojej histórie, až do doby, než bolo od neho oddelené železnou oponou. **Proeurópske smerovanie** sa postupne stalo dominantným prvkom slovenskej zahraničnej politiky a našlo odraz vo vstupe do Európskej únie, k čomu získalo podporu obyvateľstva v referende.

Európske ukotvenie SR čelí bezprecedentným výzvam. Proeurópske smerovanie Slovenska sa nezmenilo, ale pod tlak sa dostali samotné základy Európskej únie. Už pred rokom 2020 európsky projekt čelil otrasom prichádzajúcim z vnútra Únie i z externého prostredia. Séria kríz predchádzajúcej dekády poukázala na viaceré **systémové rezervy európskej integrácie**. Pandémia odhalila slabé miesta a poukázala na zraniteľnosť európskeho projektu, ktorý však zostáva napriek problémom najlepším riešením pre presadzovanie politických i hospodárskych záujmov Slovenska.

Slovensko je jednou z najviac otvorených ekonomík Únie, pričom 80 % nášho exportu tovarov smeruje do EÚ a ako člen eurozóny a Schengenu patríme do skupiny najviac integrovaných členských štátov Únie. Aktuálnu krízu nevnímame len ako hrozbu pre budúcnosť európskej integrácie, ale aj ako príležitosť na jej reformu. Je v našom životnom záujme **obnoviť plnú funkčnosť** politických, spoločenských a hospodárskych vzťahov v rámci EÚ, odstrániť systémové nedostatky, ktoré viedli k sérii kríz ohrozujúcich hospodársku integritu, bezpečnosť a stabilitu Únie v uplynulom období a nastaviť mechanizmy EÚ tak, aby dokázala efektívnejšie reagovať v prípade nových kríz.

Obnova Únie

Najakútnejšou výzvou je **odstránenie bariér** týkajúcich sa základných slobôd EÚ, zavedených v dôsledku protiepidemiologických opatrení a **hospodárska obnova** EÚ. Pre SR, ktorá je jedným z najindustrializovanejších hospodárstiev v rámci EÚ, z toho vyplýva potreba nájsť správnu rovnováhu medzi mierou štátnej podpory a zachovaním **rovnosti príležitostí** na trhu EÚ. Súčasne bude nevyhnutné v rámci očakávaného úsilia o väčšiu regionalizáciu výrobných procesov, a teda nadobudnutie európskej **suverenity v strategických oblastiach**, identifikovať záujmy SR pri definovaní kľúčových odvetví a budovaní strategických zásob na národnej aj európskej úrovni.

V nadväznosti na obnovenie funkčnosti **vnútorného trhu** Únie a **Schengenského priestoru** bude treba dobudovať hospodársku a menovú úniu, jednotný trh a odblokovať reformu spoločného európskeho azylového systému.

Dňa 31. januára 2020 **EÚ opustilo Spojené kráľovstvo (UK)**, druhá najväčšia krajina z hľadiska HDP a tretia najväčšia krajina z hľadiska počtu obyvateľov, kľúčový prispievateľ do európskeho rozpočtu aj obranných spôsobilostí. Odchodom Spojeného kráľovstva sa začalo prechodné obdobie, v rámci ktorého sa má do 31. decembra 2020 dosiahnuť dohoda o novom usporiadaní vzťahov medzi EÚ a UK. Spojené kráľovstvo je najväčším obchodným partnerom Slovenska mimo EÚ a zároveň v ňom žije druhá najväčšia komunita našich krajanov mimo EÚ. Je preto v záujme SR zabezpečiť riadnu implementáciu dohody o vystúpení UK z EÚ, garantujúcej práva občanov EÚ žijúcich v UK, a dosiahnutie obojstranne vyváženej a ambicióznej dohody

upravujúcej obchodné a hospodárske vzťahy, ako aj spoluprácu v oblasti bezpečnostnej, zahraničnej a obrannej politiky.

Šanca na modernizáciu Únie?

Popri „reaktívnej“ potrebuje EÚ aj **pozitívnu agendu**, ktorá by jej pomohla obstáť v globálnej hospodárskej a technologickej súťaži. Európska komisia na začiatku roka 2020 správne identifikovala dve kľúčové oblasti – ochranu klímy a digitalizáciu. Obe v aktuálnom kontexte nadobúdajú nové opodstatnenie. Aj tohtoročné extrémne sucho dokazuje, že problematika zmeny klímy nezanikla a vráti sa po pandémie s novou naliehavosťou. **Európska zelená dohoda** sa môže stať nielen prejavom európskej zodpovednosti voči životnému prostrediu a atraktivity EÚ, ale aj jedným z nástrojov budovania moderného hospodárstva, zdrojom inovácií a technologického pokroku, a teda aj jedným z prvkov hospodárskej obnovy EÚ. SR prostredníctvom klimatickej diplomacie aktívne prispieva k tomu, aby EÚ naďalej stála na čele medzinárodných rokovaní o boji s klimatickou zmenou a o ochrane biodiverzity. **Digitalizácia** získala v kontexte pandémie COVID-19 takisto osobitný význam. Popri jej nespochybniteľnom význame pre utváranie digitálnej budúcnosti Európy, pre rozvoj hospodárstva, konektivity a inovácií, dátovej politiky a posilňovanie kybernetickej bezpečnosti sa počas karanténnych opatrení stala aj nenahraditeľným nástrojom odolnosti a zabezpečenia základnej funkčnosti európskych spoločností v oblasti komunikácie, vzdelávania, či obchodu. Kto kontroluje digitálnu sféru, bude kontrolovať aj chod modernej spoločnosti. Bezpečnosť digitálneho prostredia tak popri hospodárskom rozmere digitalizácie nadobúda strategický význam v čase prípravy na budovanie sietí 5G a prvých úvahách o sieťach 6G.

Ani EÚ nie je imúnna voči chybám. Už dlhšie je citeľná potreba **prispôsobenia Únie novej a rýchlo sa meniacej geopolitickej realite**. V podmienkach prehlbujúceho sa súperenia veľmocí musí EÚ zdefinovať svoje vlastné záujmy a nájsť nástroje pre ich efektívne presadzovanie. Mala by pritom zohľadniť tradičné spojenectvá, reflektovať na tradičné aj nové výzvy. Táto úloha má politický aj inštitucionálny rozmer a očakávaná Konferencia o budúcnosti EÚ by mala poskytnúť priestor pre kritickú diskusiu. Slovensko k nej pristúpi s cieľom identifikovať potrebné zmeny na zníženie administratívnej a regulačnej záťaže v EÚ a zefektívnenie jej fungovania. Zároveň budeme odmietať tendencie smerujúce k vnútornej erózii Únie, podporíme zachovanie komunitárneho prístupu a princípu subsidiarity, aby rozhodnutia nediskriminačne rešpektovali záujmy všetkých členských štátov a boli prijímané čo najefektívnejšie a najbližšie k občanom. Podporíme posilnenie právneho štátu a dodržiavanie pravidiel tak členskými štátmi, ako aj inštitúciami EÚ. Ak má byť EÚ vzorom pre tretie krajiny, musíme v prvom rade dodržiavať princíp právneho štátu vnútri EÚ. V celkovej bilancii bude našim cieľom posilniť a zdokonaľiť projekt, ktorý Európe priniesol 70 rokov stability, mieru a blahobytu.

Všetky uvedené otázky sa stretávajú v bode, ktorým sú **rokovania o novom viacročnom finančnom rámci**. Tie budú prebiehať paralelne s rokovaním o nástroji EÚ pre budúce generácie. Rokovania budú musieť nájsť rovnováhu medzi financovaním tradičných a nových politík Únie, vysporiadať sa s takmer 5 % výpadkom v rozpočte v dôsledku odchodu UK z EÚ, vytvoriť dostatočne ambiciózne základ pre posilnenie globálnych ambícií EÚ a prispieť k ekonomickej obnove a oživeniu EÚ v reakcii na krízu spôsobenú pandemiou COVID 19. Súčasne bude potrebné uvedené ciele dosiahnuť v podmienkach rozpočtových obmedzení spôsobených

hospodárskymi dopadmi pandémie. Správne nastavenie viacročného finančného rámca EÚ preto zásadným spôsobom predurčí úspech obnovy a transformácie únie.

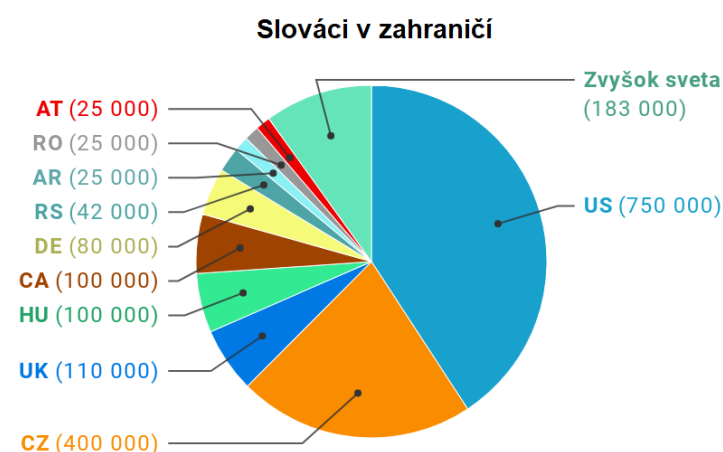
Vzhľadom na špecifický charakter európskej politiky, ktorá je do výraznej miery domácou agendou s priamym dopadom na našich občanov, sa vláda SR v programovom vyhlásení zaviazala posilniť systém **strategického riadenia európskych politík**, vrátane zapojenia vrcholnej politickej úrovne. MZVEZ SR ako koordinátor európskych záležitostí bude aktívne rozvíjať medzirezortnú koordináciu európskych záležitostí. Vlastníctvo európskych tém, vrátane rokovaní o európskej legislatíve, prislúcha jednotlivým ministerstvám. Od rezortov sa očakáva, že budú k európskej agende pristupovať aktívne, v súčinnosti so sociálnymi partnermi vlády SR, aby SR v EÚ aj naďalej pôsobila ako jej plnohodnotný a aktívny člen.

MZVEZ SR s cieľom realizovať uvedené zámery:

- vypracuje komplexný materiál s cieľom zdefinovať pozície SR k prioritným témam európskej agendy na rok 2020. Tento dokument predloží na rokovanie Výboru pre európske záležitosti NR SR;
- v spolupráci s MF SR predloží návrh Aktualizovanej rámcovej pozície SR k novým prvkom revidovaného návrhu viacročného finančného rámca 2021-2027, vrátane programu na obnovu Únie;
- predloží koncepciu realizácie Národného konventu o EÚ ako nosnej platformy pre slovenskú diskusiu v kontexte Konferencie o budúcnosti Európy.

Aktívna obhajoba záujmov štátu a jeho občanov a podpora partnerov v zahraničí

Slovensko pomáha občanom a krajanom v zahraničí



Zdroj údajov: ÚSŽZ

Pandémia zmenila aj pohľad na problematiku krízového manažmentu a konzulárnej **ochrany občanov SR**. Repatriácie občanov do vlasti boli logisticky najnáročnejšou, finančne najnákladnejšou a personálne najvyťažujúcejšou operáciou krízového manažmentu rezortu diplomacie od vzniku SR. Repatriácie tisícov občanov z celého sveta na Slovensko preverili nastavenie systému rezortného krízového riadenia v ústredí i na zastupiteľských úradoch a ich súčinnosť s ostatnými

inštitúciami v SR. Hlavnou výzvou zostáva ďalšie zvyšovanie štandardov konzulárnej služby, vrátane modernizácie jej nástrojov tak, aby sa poskytované služby ešte viac priblížili k občanom

z hľadiska ich dostupnosti a užívateľského komfortu. Osobitnú výzvu bude predstavovať potreba flexibilnej reakcie na konzulárne služby v pobrexítovom období vo vzťahu k početnej komunite občanov SR žijúcich v Spojenom kráľovstve.

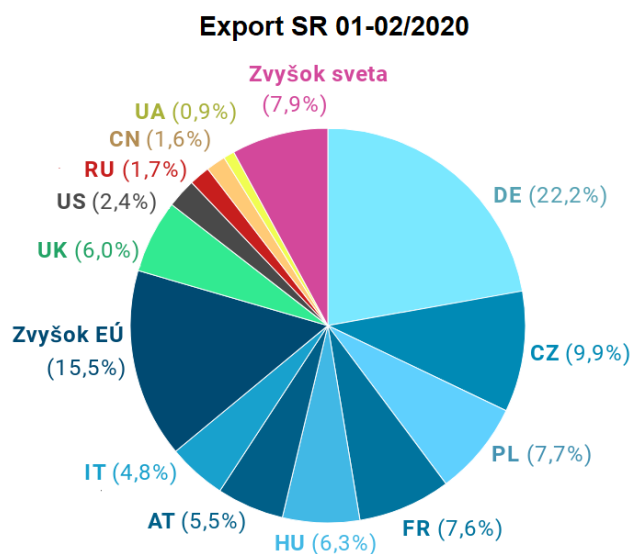
Dôležitou súčasťou politiky štátu je **starostlivosť o Slovákov žijúcich v zahraničí**. Naším cieľom je naďalej vytvárať a zlepšovať podmienky pre efektívnu štátnu politiku SR v tejto oblasti, a to vo všetkých relevantných rovinách: v legislatívnej, inštitucionálnej aj finančnej, reflektujúcej aktuálne vývojové trendy v slovenskej diaspóre. Hlavné aktivity v tomto legislatívnom období sa sústreďujú na **prípravu nového zákona o Slovákoch žijúcich v zahraničí**, vyhodnotenie fungovania Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí (ÚSŽZ), ako aj doterajšej činnosti Rady vlády SR pre krajské otázky. Popri kľúčových prioritách, ktorými aj naďalej zostane rozpočtovým možnostiam primeraná finančná podpora krajského života a vydávanie osvedčenia Slováka žijúceho v zahraničí, sa zameriame aj na nové formy posilňovania väzieb medzi Slovenskom a zahraničnými Slovákami, napr. v oblasti podnikateľských a vedecko-výskumných aktivít.

Slovensko podniká vo svete

Slovensko má proexportne orientovanú ekonomiku, ktorej úspech je úzko previazaný s voľným obchodom, prílevom zahraničných investícií, technológií a inovácií. Export tovarov a služieb predstavuje viac než 90 % HDP SR. V prvých dvoch mesiacoch roka 2020, pred vypuknutím pandémie, smerovalo 88 % slovenského exportu do krajín OECD, 80 % nášho exportu smerovalo do EÚ a 30% do piatich susedných krajín.

Hlavnou úlohou **ekonomickej diplomacie** v roku 2020 bude podpora čo najrýchlejšej obnovy výkonnosti hospodárstva SR a prekonanie krízy spôsobenej pandemiou. MZVEZ SR bude koordinovať postup SR v rámci EÚ a iných formátov spolupráce (OECD, V4) a pokračovať v prehĺbovaní spolupráce na vnútornom trhu EÚ a podpore obnovenia jeho plného potenciálu. Budeme aktívne spoluformovať negociačné mandáty Európskej komisie tak, aby odrážali záujmy SR. MZVEZ SR využije členstvo SR v medzinárodných ekonomických organizáciách a pôsobenie na multilaterálnych ekonomických fórach k formovaniu nových globálnych a regionálnych politík a tvorbe globálneho

prostredia priaznivého pre multilaterálnu ekonomickú spoluprácu. Budeme využívať expertízu OECD pri identifikovaní a sledovaní nových trendov vývoja v prierezočných sektorových politikách a ich následné pretavenie do formovania lepších politík na národnej úrovni. Podporíme kroky smerujúce k reforme WTO, ktorá ju umožní adaptovať na výzvy súčasnosti. Osobitnú pozornosť budeme venovať nevyužitému potenciálu hospodárskej a technologickej spolupráce s USA, Čínou, Indiou, Indonéziou, Japonskom, Južnou Kóreou a Izraelom. Významnou súčasťou zamerania slovenskej ekonomickej diplomacie budú teritória v blízkom susedstve EÚ, osobitne na Balkáne.



Zdroj údajov: Štatistický úrad SR

V snahe o diverzifikáciu zahraničného obchodu budeme sledovať možnosti uplatnenia sa na trhoch Ázie, Afriky a Latinskej Ameriky, aj s využitím potenciálu prepojenia na rozvojovú spoluprácu. MZVEZ SR bude sledovať vývoj v rámci Iniciatívy Trojmoria (3SI) a formátu 17+1, ktoré vytvárajú možnosti spolupráce napr. v infraštruktúrnych projektoch.

Súčasná kríza sa môže stať aj impulzom pre **transformáciu hospodárstva**. Intenzívna komunikácia s podnikateľskou a vedeckou sférou bude preto kľúčovou súčasťou ekonomickej diplomacie. Popri tradičných prioritách ako diverzifikácia exportu, internacionalizácia slovenských podnikov a podpora prívlevu priamych zahraničných investícií sa ekonomická diplomacia zameria na nové výzvy spojené s inováciami v synergii so zelenou a digitálnou transformáciou. Naša angažovanosť v medzinárodnej spolupráci súvisiacej s využívaním moderných technológií znižujúcich energetickú, ekologickú, materiálovú a emisnú náročnosť, ktoré pri oživovaní priemyselných odvetví po súčasnej kríze uľahčia aj prechod na klimaticky neutrálne a zelené obehové hospodárstvo, je nielen nutnosťou, ale aj veľkou šancou pre Slovensko. Budeme sa orientovať na perspektívne oblasti, ako sú sektor zdravotníctva, biotechnológie, zelené technológie, dáta, umelá inteligencia, autonómne technológie, inteligentné systémy, nové materiály a blockchain. S cieľom efektívne zužitkovať výskumný a inovačný potenciál SR, bude MZVEZ SR podporovať spoluprácu slovenských a zahraničných subjektov v perspektívnych oblastiach a pomáhať v mapovaní výskumného a inovačného potenciálu SR. Súčasťou tohto úsilia je aj **globálny súboj o talenty**. Po stabilizácii pandemickej situácie k tomu prispejeme okrem iného aj ďalšou fázou rozširovania outsourcingu pri zbere údajov a žiadostí o schengenské **víza** s cieľom stimulovať mobilitu cudzincov do SR v oblasti cestovného ruchu, investícií a obchodu.

V centre pozornosti rezortu zostane aj **energetická bezpečnosť** ako primárny predpoklad priaznivého hospodárskeho rozvoja štátu.

MZVEZ SR posilní **synergický efekt jednotného pokrývania a koordinácie zahraničných ekonomických aktivít štátu** pri úzkej odbornej a personálnej spolupráci všetkých zainteresovaných ministerstiev, primárne MH SR. Uskutočníme audit spolupráce so zainteresovanými rezortmi a inštitúciami v oblasti ekonomickej diplomacie. Posúdime existujúcu sieť ekonomickej diplomacie a jej zameranie vrátane inovatívnych foriem výkonu jej poslania. MZVEZ SR v spolupráci s MH SR navrhne nahradiť Radu vlády SR na podporu exportu a investícií inou, administratívne menej náročnou, efektívnejšou a interaktívnejšou platformou a zároveň bude v rámci svojich aktivít prizývať k spolupráci Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR a ďalšie príslušné rezorty.

Slovensko pomáha vo svete

Rozvojová spolupráca a humanitárna pomoc nadobudla v aktuálnom kontexte nový rozmer. SR podporuje medzinárodné spoločenstvo v boji proti pandémie a zmiernení jej vážnych dôsledkov, ako aj v oblasti prevencie. Slovensko flexibilne presmerovalo disponibilné zdroje na pomoc krajinám najviac postihnutým pandemiou poskytnutím humanitárnej pomoci do sektoru zdravotníctva. Spolu s ďalšími krajinami EÚ promptne pomohlo na západnom Balkáne, v krajinách Východného partnerstva, osobitne na Ukrajine, a v Afrike. Pandémia ovplyvní realizáciu rozvojovej spolupráce aj v strednodobom a dlhodobom meradle. SR sa zameria na pomoc krajinám v ich úsilí zmierniť sociálno-ekonomické a environmentálne vplyvy pandémie, s využitím inovatívnych slovenských riešení použiteľných v boji proti COVID-19.

Poskytnutá humanitárna pomoc SR v rámci boja proti COVID-19 k 25. 5. 2020		
Krajina	Poskytnutá pomoc	Druh poskytnutej humanitárnej pomoci
Čierna Hora	30 tis. EUR	Finančná humanitárna pomoc na nákup zdravotníckych zariadení a potrieb pre dve nemocnice
Srbsko	50 tis. EUR	Finančná humanitárna pomoc na nákup zdravotníckych zariadení a potrieb pre jednu nemocnicu
Moldavsko	50 tis. EUR	Finančná humanitárna pomoc na nákup zdravotníckych zariadení a potrieb pre päť nemocníc
Ukrajina	186,6 tis. EUR	Dodanie zdravotníckych zariadení a potrieb a troch vozidiel záchrannej zdravotnej služby
Taliansko	317 tis. EUR	Dodanie zdravotníckych potrieb
Ukrajina, Srbsko, Etiópia	298,1 tis. EUR	Výzva na humanitárne projekty v oblasti zdravotníctva
Moldavsko, Keňa, Gruzínsko, Severné Macedónsko, Ukrajina, Kosovo*, Bhután, Libanon, Srbsko, Etiópia, Bosna a Hercegovina, Irak	309,1 tis. EUR	Finančné príspevky poskytované cez zastupiteľské úrady SR (tzv. mikrogranty) <i>* V súlade s rezolúciou BR OSN č. 1244/99 a so stanoviskom MSD k vyhláseniu nezávislosti Kosova</i>

Oficiálna rozvojová spolupráca SR bude naďalej plnohodnotným nástrojom našej zahraničnej politiky a bude napomáhať plneniu jej cieľov. Jej realizácia bude vychádzať zo Strednodobej stratégie rozvojovej spolupráce SR na roky 2019-2023 a zo Zamerania bilaterálnej rozvojovej spolupráce SR na rok 2020. Smerodajným prvkom pre zvyšovanie kvality, efektívnosti a účinnosti systému rozvojovej spolupráce budú odporúčania Výboru OECD pre rozvojovú pomoc. Naším cieľom zostáva postupne naplniť medzinárodný záväzok **dosiahnuť 0,33 % podiel oficiálnej rozvojovej pomoci** na hrubom národnom dôchodku do roku 2030. V tomto kontexte budeme popri každoročnom zvyšovaní rozpočtových zdrojov vyčlenených na rozvojovú spoluprácu a humanitárnu pomoc klásť dôraz aj na mobilizáciu súkromných zdrojov a intenzívnejšie zapojenie súkromného sektora do rozvojovej spolupráce. Trvalou úlohou je zvyšovanie povedomia verejnosti o význame rozvojovej spolupráce a viditeľnosti aktivít SlovakAid doma i v zahraničí. V tomto úsilí bude MZVEZ SR pomáhať dlhoročné partnerstvo s občianskym sektorom. Nevyhnutným predpokladom zlepšenia kvality systému rozvojovej spolupráce je aj posilňovanie kapacít Slovenskej agentúry pre medzinárodnú rozvojovú spoluprácu a interných kapacít MZVEZ SR. Na globálnej úrovni bude SR vstupovať do partnerstiev s inými donormi, vrátane spolupráce s inštitúciami EÚ, v rámci V4 alebo Slavkovského formátu. Zároveň sa budeme koncentrovať na efektívne partnerstvo s vybranými medzinárodnými rozvojovými organizáciami s cieľom uplatnenia slovenských transformačných skúseností a zapojenia slovenských subjektov do aktivít organizácií tam, kde to bude možné.

Slovensko sa prezentuje

Kľúčovou oblasťou komunikácie strategických priorít zahraničnej a európskej politiky je **strategická komunikácia**, ktorá reaguje na výzvy v oblasti dynamického rozvoja nových prostriedkov šírenia informácií, vrátane cielených dezinformačných kampaní. Popri pokračujúcom tlmočení priorít a hodnotovej orientácie zahraničnej a európskej politiky SR verejnosti, bude

MZVEZ SR klásť dôraz na aktívne zapájanie štátnych orgánov aj občianskej spoločnosti do spoločnej strategickej komunikácie a posilní koordináciu s hodnotovo blízkymi medzinárodnými partnermi.

Kultúrna diplomacia zohráva dôležitú úlohu v budovaní obrazu SR v zahraničí. Cielená prezentácia slovenskej kultúry a umenia napomáha vytváraniu priaznivej klímy lepšieho poznania a porozumenia v bilaterálnych vzťahoch, a tým aj dosahovaniu zahraničnopolitických cieľov. Pozornosť je potrebné sústrediť najmä na zlepšenie koncepčného plánovania kultúrnej diplomacie a posilnenie koordinácie finančných zdrojov na jej realizáciu, v čom chce rezort diplomacie ešte intenzívnejšie spolupracovať s MK SR. Úspešná kultúrna diplomacia bez adekvátnych finančných zdrojov totiž nie je možná. Vypracujeme stratégiu kultúrnej diplomacie, ktorá bude východiskom pre prípravu každoročných rámcových priorít prezentácie slovenského umenia a kultúry v zahraničí. Pandemická kríza vyniesla do popredia aj nové formy prezentácie umenia a kultúry, keď slovenské inštitúty preniesli svoje aktivity aj do digitálneho priestoru. Súčasne veríme v návrat k tradičným formám prezentácie kultúry a umenia. Budeme hľadať možnosti zapojenia sa do kultúrnych a umeleckých podujatí s väčším dosahom. V roku 2020 začneme aj s prípravou vlajkového projektu so silnou vizibilitou v zahraničí.

Kultúrna diplomacia pôsobí v synergii s **verejnou diplomaciou**, ktorá komunikuje s verejnosťou pomocou prezentačných projektov a podujatí. Tento dialóg bude podporený spolupracou s mimovládny sektorom. Dôležitý potenciál na vyzdvihnutie zahraničnopolitického zamerania a hodnôt SR v zahraničnom aj domácom prostredí predstavujú výročia významných historických udalostí. V roku 2020 najmä 75. výročie ukončenia druhej svetovej vojny, 75. výročie vzniku OSN, 140. výročie narodenia Milana Rastislava Štefánika a 20. výročie vstupu SR do OECD. Popri tradičných formách komunikácie budú aktivity s multimediálnym obsahom viac zamerané aj na digitálny priestor a sociálne siete. Takýto príspevok k budovaniu pozitívneho vnímania Slovenska v zahraničí bude realizovaný v súlade so stratégiou národného brandingu.

MZVEZ SR s cieľom realizovať uvedené zámery:

- pripraví Zameranie ekonomickej diplomacie na obdobie 2021 - 2025
- vykoná audit kapacít a procesov na zvládanie krízových situácií v podmienkach MZVEZ SR
- vypracuje v spolupráci s MK SR krátkodobú (1-3 roky) a strednodobú (3-5 rokov) stratégiu kultúrnej diplomacie
- iniciuje vznik podporných štruktúr štátnej koordinácie strategickej komunikácie s cieľom jednotnej komunikácie zahraničnej a európskej politiky SR
- pripraví pilotný projekt spolupráce s tzv. novou diaspórou a profesionálmi pôsobiaci v zahraničí a spustí prípravu Koncepcie štátnej politiky starostlivosti o Slovákov žijúcich v zahraničí na roky 2021 – 2025 a nového zákona o Slovákoch žijúcich v zahraničí

PREHĽAD DÔLEŽITÝCH UDALOSTÍ V ROKU 2020 (jún-december)

EURÓPSKE ZÁLEŽITOSTI		
Obnova EÚ	Viacročný finančný rámec 2021-2027 a nástroj EÚ pre budúce generácie	dosiahnutie dohody do konca roka 2020
Budúcnosť EÚ	Konferencia o budúcnosti EÚ	predpokladaný začiatok na jeseň 2020; trvanie 2 roky
Brexit	Prechodné obdobie na dojednanie nového partnerstva medzi EÚ a UK	do 31. decembra 2020
Európska zelená dohoda (EZD)	EK predstaví ďalších 17 legislatívnych a nelegislatívnych opatrení <i>EZD zverejnená 11.12.2019</i>	do konca roka 2020
Digitalizácia	Revízia Smernice o bezpečnosti sietí 5G a informačných systémov (NIS); <i>EK zverejnila 5G toolbox 29.1.2020</i>	4. kvartál 2020
	Implementácia 5G sietí v EÚ (aukcie na uvoľnenie potrebných frekvenčných pásiem)	plánované do 30. júna 2020, možné oddialenie do 31. decembra 2020
Právny štát	Predloženie prvej monitorovacej správy o ochrane právneho štátu v EÚ	september 2020
Migrácia	Nový pakt o migrácii a azyle	predloženie v 1. polroku 2020; finálna dohoda do konca 2020
TRANSATLANTICKÉ VZŤAHY		
NATO	prebiehajúci proces reflexie NATO	výsledky očakávané výhľadovo k samitu NATO v roku 2021
USA	voľby prezidenta USA	3. novembra 2020
GLOBÁLNE OTÁZKY		
Čína	22. samit EÚ - Čína	jún 2020 (Peking)
	Samit EÚ27 – Čína: prijatie Strategickej agendy pre spoluprácu 2025	14. september 2020 (Lipsko) -tbc
Afrika	ministeriál EÚ – Afrika samit EÚ-AÚ Stratégia k Afrike	september 2020 (tbc) október 2020 2. polrok 2020
kontrola zbrojenia	Zmluva o otvorenom nebi	odstúpenie USA – nov. 2020
	rokovania o predĺžení New START	expirácia dohody k 5.2.2021

REGIONÁLNE OTÁZKY		
V4	premiérsky summit V4 v Lednici	11. júna 2020
	Prevzatie predsedníctva Poľskom Otvárací samit PL V4 PRES	1. júl 2020 – 30. jún 2021 3. júl 2020
	Deklarácia k 20. výročiu založenia MVF	jún 2020
	Deklarácia k 30. výročiu založenia V4	január 2021
Slavkovský formát	Prevzatie líderstva Rakúskom; plánované stretnutie ministrov zahraničných vecí S3+FR	1. júl 2020 tbc
Východné partnerstvo	Príprava deklarácie samitu Východného partnerstva k dlhodobým cieľom po r. 2020	jeseň 2020
Západný Balkán	negotiačné mandáty s AL a MK	jún 2020
	tzv. Rozširovací balíček	jeseň 2020
	Hospodársky a investičný plán pre región Západného Balkánu	jeseň 2020
Ukrajina	Samit EÚ - Ukrajina	jún-júl 2020 (tbc)
MULTILATERALIZMUS		
OSN	VZ OSN, prijatie Politickej deklarácie k 75. výročiu vzniku OSN	september 2020
G7	Samit, USA	2020 (tbc)
G20	Samit lídrov, Rijád, Saudská Arábia	21.-22. november 2020
OBSE	Ázijská konferencia OBSE (APCG) - predsedníctvo SR	do konca roka 2020 v Južnej Kórei
MIEROVÉ PROCESY		
Ukrajina	samit Normandskej štvorky	tbc
Sýria	pokračovanie rokovaní v Ženeve	jún – júl 2020 (tbc)
Líbya	pokračovanie rokovaní Berlín II	tbc
MEPP	možná anexia 30 % Západného brehu	po 1. júli 2020
	medzinárodná mierová konferencia v Ženeve	tbc
Budovanie mieru	Parížske mierové fórum	November 2020
EKONOMICKÁ DIPLOMACIA		
OECD	OECD – odložené Ministerské zasadnutie Rady OECD – hlavná téma Zelený, digitálny a inkluzívny rast – politiky v reakcii na krízu	očakávané predbežne v októbri 2020
	Proces výberu nového GT OECD	ujme sa funkcie 1. júna 2021
WTO	Výber nového GR	inaugurácia k 1.9.2020
Trojmorie	5. samit v Talline	18.-19. októbra 2020
Formát 17 + 1	9. samit formátu 17+1	jeseň 2020 (tbc)